

TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE YALANCI EŞDEĞERLER

Tuna BEŞEN DELİCE*

Özet

Türk lehçeleri alanında yapılan çalışmalar arasında en çok işlenen konulardan biri de “yalancı eşdeğerler” konusudur. Bu konuda yapılan çalışmaların neredeyse tamamında yalancı eşdeğer terimiyle genel olarak bir dilin iki ayrı lehçesinde yer alan bir kelimenin köken, yazılış ve söylenişlerinin aynı, anlamlarının ayrı olduğu durumlar anlatılmaktadır. Bu çalışmada ise Türkiye Türkçesi penceresinden Türkmen Türkçesine bakarken muhatabını (araştırmacı ya da öğrenciyi) yanıltan aynı ya da farklı kökene sahip bağımsız dil göstergeleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmada yalancı eşdeğer yapılar, Türkmen Türkçesinin ses bilgisi özellikleri de göz önüne alınarak diğer çalışmalardan farklı bir sınıflandırmayla incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkmen Türkçesi, yalancı eşdeğer, gösterge, anlam.

FALSE EQUIVALENTS IN TURKMEN TURKISH

Abstract

False equivalents are ones of the subject which is studied mostly among works prepared in Turkish dialects area. It is generally said by false equivalents term that a word in two different dialects of a language is same as origin, writing and pronunciation but is different as mean. In this study, independent language signs of same or different origin which confuse receiver (researcher or student) when it is given thought according to Turkish in Turkey is worked to ascertain. In the study, false equivalents are analysed with a different classification as taking account of phonological features belong to Turkmen Turkish.

Keywords: Turkmen Turkish, false equivalence, sign, mean.

1. Giriş:

Türk lehçeleri alanında yapılan çalışmalar arasında en çok işlenen konulardan biri de “yalancı eşdeğerler” konusudur. Aynı dilin farklı kollarının ses, şekil ve söz varlığı bakımından zaman içinde değişmesi, hem yapının hem de anlamın farklılaşması çok doğaldır. Bu değişme ve farklılaşma sonucunda da lehçeler arasında anlaşmayı zorlaştıran ya da yanlış anlaşılmalara yol açan yalancı eşdeğerlerin ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Araştırmacılar da lehçeler arasındaki benzer ve farklı özellikleri incelerken “yalancı eşdeğerlik” konusunu sıkça ele almaktadırlar. Bu konuda yapılan çalışmaların çoğunda yalancı eşdeğer terimiyle genel olarak bir dilin iki ayrı lehçesinde yer alan bir kelimenin köken, yazılış ve söylenişlerinin aynı, anlamlarının ayrı olduğu durumlar anlatılmaktadır (Akbaba 2007: 151, Arnazarov 2008: 31, Kara 2009: 1062).

* Yrd. Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, tunabesen@hotmail.com.

Bazı araştırmacılar da aynı kökten olmasalar da aynı gösterene sahip yapıların da yalancı eşdeğer olarak değerlendirilmesi gerektiğini ya çalışmasında belirtmiş (Resulov 1995: 917) ya da bu düşünceyle yalancı eşdeğerleri tespit etmişlerdir (Ersoy 2007: 63-67).

Bu çalışma ise Türkiye Türkçesi penceresinden Türkmen Türkçesine bakarken alıcısı (araştırmacı ya da öğrenciyi) yanıtlan aynı ya da farklı kökene sahip bütün bağımsız dil göstergelerinin tespit edilmesi gerektiği düşüncesiyle hazırlanmıştır.

Ferdinand de Saussure, dili bir göstergeler dizgesi olarak tanımlamış ve dilin bir sözcükler listesi değil, bir göstergeler dizgesi olduğunu belirtmiştir (Aksan 2006: 33). Belli bir dilde anlamı olan en küçük birimleri “dil göstergesi” olarak tanımlayan Saussure, göstergeyi *gösteren* ve *gösterilen* şeklinde iki düzlemde ele almaktadır. Saussure’ün dil göstergesi tanımı, yalnız sözlüksel anlam birimleri değil ekleri de içine almaktaysa da bu çalışmada sadece bağımsız göstergeler olan sözcükler üzerinde durulacaktır.

Saussure’ün *gösteren* terimi insanın kulağıyla duyduğu [ç.i.ç.e.k] sesini, gözüyle gördüğü “çiçek” yazısını anlatır. *Gösterilen* terimiyle anlatılmak istenen ise insanın zekâsıyla, deneyimleriyle kavradığı sözün içeriği, açıklaması, [ç.i.ç.e.k] sesi duyulduğunda, yazısı okunduğunda insanın kafasında oluşan genel /çiçek/ kavramı yani anlamdır (Kıran 2002: 55).

Bu durumda bir dilin anlaşılabilmesi için bu dildeki göstergelerin gösteren ve gösterilen boyutuyla bilinmesi gerektiğini söylemek hiç de yanlış olmaz. İşte tam da burada birbirinden tamamen farklı iki ayrı dildeki gösterenlerin değerlendirilmesiyle aynı dilin ayrı lehçelerinin gösterenlerinin değerlendirilmesi arasında fark olduğu gerçeğiyle karşılaşılır.

Farklı dillerdeki gösterenler, alıcı (mesela araştırmacı, öğrenci) tarafından ön kabul edilmezse sözlükteki gösterilenlerle birleştirilerek anlamlı hâle gelirken lehçeler arasındaki değerlendirilmede durum böyle değildir. Lehçe çalışmalarında aynı dilin ayrı kolları ele alındığından o dil ailesine mensup olan alıcı, özellikle okuduğu gösterenleri kendi lehçesindeki gösterenle eşleştirerek anlama ya da gösterilene ulaşma gayesi güdecek; bu da dil göstergelerinin yanlış değerlendirilmesine sebep olacaktır. Yani iletişimin ilk basamağı sayılabilecek “duyulabilirlik” işlevi yerine getirilse dahi -gösteren zihinde daha önce kayıtlı olan eşdeğeriyle çeliştiği için- anlaşılabilirlik sağlanamayacaktır. Bu yanılgıya, en çok da Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesi gibi aynı grupta yer alan lehçeler arasında düşülmektedir.

Türkmen Türkçesi, 18. yüzyıl gibi çok geç bir dönemde yazı diline sahip olmuş bir lehçedir (Kara 2012: 19). Bu nedenle yüzlerce yıl sadece sözlü dilde kullanılmış olan dil göstergelerinin sesleri (gösterenleri) oldukça değişmiştir. Bununla birlikte bulunduğu coğrafya,

komşu olduğu devletlerle siyasi ve sosyal ilişkileri sebebiyle bu lehçenin söz varlığı, dâhil edildiği Oğuz grubu Türk lehçelerinden oldukça farklılaşmıştır. Bu farklılaşma, Türkmen Türkçesi alanında çalışan araştırmacıların ve bu alanda eğitim alan öğrencilerin özellikle metin aktarma çalışmalarında yaşadıkları sıkıntının en önemli sebebi olmuştur.

Ana dili Türkiye Türkçesi olan bir alıcı, Türkmence bir metni okuduğunda veya bir konuşmayı dinlediğinde Türkmence göstergeleri kendi lehçesine aktarırken ilk önce söz konusu sesli ya da yazılı gösterenleri kendi lehçesindeki gösterenlerle karşılaştırarak anlamlandırmaktadır. Metin aktarma derslerinde yaşanan en büyük problem budur. Özellikle, yakın lehçe çevirilerinde metni aktaran, birbirinin kabullenilebilir eşdeğeri olan birkaç sözcükten sonra sözlüğe başvurmadan gösterenleri kendi lehçesindeki karşılığıyla değerlendirmeye çalışmaktadır. İşte tam da burada “yalancı eşdeğerlik” meselesi devreye girmektedir. Türkmen Türkçesinde, Türkiye Türkçesindekiyle aynı gösterene sahip, farklı anlamda birçok gösterge olduğu tespit edilmiştir. Bunların bir kısmı tamamen aynı gösterene sahipken bir kısmı benzer gösterene, bir kısmı da aynı gösterene ama farklı kökene sahip olan sözcüklerdir.

Bu çalışmada da yalancı eşdeğer olarak eşsesli (sesteş) ve lehçenin ses özellikleri dikkate alınarak benzer sesli ancak farklı anlamlı sözcüklerin tespitine çalışılmıştır. Eş zamanlı yöntemle yapılan derlemede Türkmen Türkçesinin en kapsamlı sözlüğü olan *Türkmen Diliniň Sözlügi* (TDS) taranarak tespit edilen sözcükler anlamlarına bakılarak yalancı eşdeğer listesine alınmış, sınıflandırılmış ve bazıları cümle içinde örneklendirilmiştir.

2. Yalancı Eşdeğerler:

2.1. Türkmen Türkçesinin Farklı Ses Özellikleri Dolayısıyla Ortaya Çıkan Yalancı Eşdeğerler:

2.1.1. Asli Uzun Ünlülü Sözcükler:

Türkmen Türkçesi, asli uzun ünlüleri en iyi korumuş olan lehçelerden biridir. Bu sebeple, Türkmen Türkçesi söz varlığında, aynı seslerle gösterilen ve eşsesli gibi görünen sözcükler bulunmaktadır. Yalnız bu sözcüklerden birinin ünlüsü -yazıda gösterilmese de- uzundur ve sözcüklerin ses değerlerinin farklı olduğu sadece söyleyişte anlaşılır. Bu sözcüklerden kısa ünlülü olanlar Türkiye Türkçesindeki karşılığıyla aynı anlam alanına sahipken (Mesela *at*, her iki lehçede de “bir tür binek hayvanı” anlamındadır.) uzun ünlülü olanların anlamı tamamıyla farklıdır (Mesela “isim, ad” anlamındaki sözcük Türkmen Türkçesinde *a:t* şeklinde uzun ünlülüdür; Türkiye Türkçesinde ise *ad* şeklinde sonundaki *t*

tonludur). Bu asli uzunluğa sahip sözcüklerin önemli bir kısmının Türkçe karşılığı ötümlü ünsüzlerle bitmektedir ki Türkiye Türkçesi için bu özel bir durumdur.

Tablo 1: Asli Uzun Ünlülü Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
at	Bir tür binek hayvanı	at	Bir tür binek hayvanı
ot	Ot	ot	Toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayıp yumuşak kalan, ilkbaharda bitip bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkiler
o:t	Ateş, od	od	Ateş
saç	Saç	saç	Baş derisini kaplayan kıllar
sa:ç	Sac	sac	Yassı demir çelik ürünü

Bu tip asli uzunluk ihtiva eden sözcüklerden türetilmiş olan sözcükler de yalancı eşdeğer yapılar olarak karşımıza çıkmaktadır. *Govaçaların içine girseñ, otlı tamdıra kelle sokan yalı hopukdıyardı.* “Pamukların içine girdiğinde ateşli tandıra başını sokmuş gibi nefesini kesiyordu.” (TDS: 494) cümlesinde olduğu gibi.

Tablo 2: Asli Uzun Ünlülü Sözcüklerden Türetilmiş Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
ath (a:tlı)	1. Adı olan; 2. Ünlü”	ath	Atı olan
oth (o:tlı)	1. Tren; 2. Ateşi olan, ateşli	otlu	Otu olan

2.1.2. Diğer Lehçe Gruplarının Etkisi Sonucu Kullanılan Sözcükler:

Türkmen Türkçesinde diğer Oğuz grubu Türk lehçelerinde v-’ye dönüşmüş sözcük başı b-’ler Kuzey ve Doğu lehçelerinde olduğu gibi korunmaktadır. Bu yapıdaki ‘bar’ sözcüğünün anlam alanı, Türkiye Türkçesindeki karşılığıyla örtüşmemektedir.

Tablo 3: Diğer Lehçelerin Etkisiyle Ortaya Çıkan Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
bar (ba:r)	Var	bar	I. Anadolu'nun doğu ve kuzey bölgesinde, en çok Artvin ve Erzurum yörelerinde el ele tutuşularak oynanan, ağır ritimli bir halk oyunu II. Danslı, içkili eğlence yeri

2.1.3. Türkmen Türkçesinin Yazım Kuralları Dolayısıyla Yanlış Değerlendirilen Sözcükler:

Türkmen Türkçesi yazıldığı gibi konuşulan bir lehçe değildir. Mesela ğ sesinin harf karşılığı Türkmencenin ne Kiril harfli alfabesinde ne de yeni Latin harfli alfabesinde bulunmaktadır. Ses bilgisi kuralına göre g sesi, sözcük başında ve k, t seslerinden sonra g; diğer bütün hâllerde ğ okunur. Ancak, kural bilinse bile metne bakıldığında okuyucunun zihninde oluşan ilk anlam, gördüğü dil göstergesinin yazılı gösterenine göre şekillenmektedir. Bu da birçok sözcüğün bu harfe sadece g harfi değeri yüklenerek anlamlandırılmasına sebep olmaktadır. *Agaç, bogaz* gibi Türkiye Türkçesinde de ğ’li olan sözcükler için bu durum sıkıntı

yaratmayabilir; ancak, Türkmen Türkçesinde yazım kuralı nedeniyle g harfiyle yazılmış sözcüğe de Türkiye Türkçesindeki benzer yapı düşünülerek anlam verildiğinde yalancı eşdeğerlik ortaya çıkmaktadır. Mesela aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan sözcükler Türkiye Türkçesindeki k ünsüzüyle kullanılan karşılığıyla anlamlandırılabilir:

Gice çapgın şemal harasat turuzup, ağır garı yerden sovuryar. “Gece sert rüzgar toz kaldırarak, ağır karı yerden savuruyor.” (TDS: 739)

İçip köpçüliğin içine barmak, gelişikli zat dâl- diyip, sözünü üstüne goşdı. “İçip toplum içine girmek hoş bir şey değil, diyerek sözünün üstüne ekledi. (TDS: 184)

Tablo 4: Yazım Kuralları Dolayısıyla Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
adag	Söz kesimi, nişan	adak	Adanılan şey, nezir
ağşamlık	1. Akşamüstü; 2. Akşam yemeği	akşamlık	Akşama özgü olan
aylag	Körfez	aylak	İşsiz, boş gezen, avare (kimse)
basğı	1. Kalabalık, izdiham; 2. Panik	baskı	1. Bir eserin basılış biçimi veya durumu; 2. Bir eserin tekrarlanarak yapılan baskı işlemlerinden her biri, edisyon
çapgın	1. Yağmacılık; 2. mec. Şiddetli, keskin	çapkın	Geçici aşklar ve ilişkiler peşinde koşan (kimse), hovarda
değişgen	Şakacı	değişken	Değişme özelliği gösteren, çok değişen, değişebilir, kararsız, değişici
gısganç	Hasis, cimri	kıskanç	Kıskanma huyunda olan (kimse), haset
golay	1. Yakın 2. Yanında, yakınında	kolay	Sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz
goş-	1. Katmak; 2. Ekleme; 3. Birleştirmek; 4. Toplamak	koş-	Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek
nogta	1. Yular; 2. mec. İrade	nokta	1. Çok küçük boyutlarda işaret, benek; 2. Cümlenin bittiğini anlatmak için sonuna konulan noktalama işaret.
peşgeş	Hediye	peşkeş	Yaranmak amacıyla uygunsuz olarak verilen şey
tisgin-	Silkinmek, sarsılmak, korkudan ürpermek	tiksin-	Bir şey, bir kimse, bir düşünce, bir durum vb.ni kötü, iğrenç veya aşağılık bularak ondan uzak durma duygusuna kapılmak

2.1.4. Ses Değişimine Uğramış Alıntı Sözcükler:

Türkmen Türkçesi, alıntı sözcüklerdeki ünlüleri kalınlık-incelik uyumuna uydurma temayülündedir. Bu sebeple de birçok sözcük asıl ses özelliklerini kaybederek Türkiye Türkçesindeki başka bir sözcüğe benzemiş ve yalancı eşdeğer sözcük hâlini almıştır. Aşağıdaki cümlede de bu tarz bir sözcük yer almaktadır:

Ol beyik häkim ahırın! Kim onuñ gudratını bilmeyär? “O büyük bir hükümdar nihayetinde! Kim onun kudretini bilmiyor?” (TDS: 729)

Tablo 4: Ses Değişimine Uğramış Alıntı Sözcükler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
adı (a:di)	Adı	adı	ad+ı
ahır (a:hır)	Ahır, son	ahır	Evcil büyükbaş hayvanların barındığı kapalı yer, hayvan damı
bakı (ba:ki)	Baki, kalıcı	bakı	Özellikle dağlık yörelerde bir yamacın güneş ışınlarına, güneye veya kuzeye karşı konumunu belirleyen, bunun sonucu olarak da doğal şartlarını tespit eden durumu
häkim (hä:kim)	Egemen, hakim, hükümdar	hekim	doktor
salam	Selam	salam	Sığır, hindi vb. etinden yapılan, genellikle dilimlenerek soğuk yenen bir yiyecek

2.1.5. Türkiye Türkçesinde de Benzer Göstereni Olan Farklı Anlamdaki Sözcükler:

Türkmen Türkçesinde birçok sözcük farklı ses değişimlerine uğramıştır. Metin okuyucusu sözcükleri Türkiye Türkçesindeki gösterenlerine benzeterek anlamlandırmaya çalıştığında da aynı gösterenin farklı kavram alanına sahip olduğu görülmektedir. Aşağıdaki cümlelerde geçen “*cocuk, kădi, enayı*” sözcükleri bunlardan bazılarıdır:

Yabanı doñuz. Izında-da cocukları bar. “Yabani domuz. Peşinde de yavruları var.” (TDS: 311)

Han kădi, palav kădi, daş kădi iyilyär. “Han kabağı, pilav kabağı, taş kabağı yeniliyor.” (TDS: 407)

Seniñ üçin gızım, enayı bir sovgat hem tayyarladım. “Senin için kızım, güzel bir hediye de hazırladım.” (TDS: 810)

Tablo 4: Türkiye Türkçesinde Benzer Göstereni Olan Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
acayıp	Görkemli, şahane mükemmel	acayıp	Sağduyuya, göreneğe, olağana aykırı, garip, tuhaf, yadırganan, yabansı
beğen-	Sevinmek, memnun olmak	beğen-	İyi veya güzel bulmak
cocuk	Domuz yavrusu	çocuk	Küçük yaştaki erkek veya kız
çıglık	Rutubet, nem	çığlık	Acı, ince ve keskin ses, feryat, figan
çiş (çi:ş)	I. Şiş II. Şiş, ur	çiş	Çocuk dilinde idrar
dara-(da:ra-)	1. Koşmak, dörtlüğe gitmek; 2. mec. Baskın yapmak, saldırmak	tara-	Bir şeyin tellerini birbirinden ayırıp karışıklığını gidermek
däri	Barut	deri	İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka, cilt, ten

değişme	Şaka	değişme	Değişmek işi, değişim
doğan	Kardeş	doğan	Kartalgillerden, sırtı kül rengi ve enine çizgili, küçük kuş, fare vb. ile beslenen ve alıştırlarak kuş avında kullanılan yırtıcı bir kuş
dogma	Oğul, erkek çocuk	dogma	Belli bir konuda ileri sürülen bir görüşün sorgulanamaz, tartışılmaz gerçek olarak kabul edilmesi
dovul	Panik	davul	Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değneklerle çalınan çalgı
âpet (â:pet)	1. Çok büyük; 2. Musallat, bela	afet	Çeşitli doğa olaylarının sebep olduğu yıkım
âtiyaç (â:tiyaç)	İhtiyatlılık	ihtiyaç	Gereksinim
enayı (ena:yı)	Hoş, sevimli, güzel	enayi	Fazla bön, avanak, budala
gâber- (gâ:ber-)	Şişmek	geber-	Sevilmeyen kişi için ölmek
gıs-	1. Sıkmak, basmak; 2. Sıkıştırmak; 3. mec. Ezmek, baskı yapmak	kıs-	1. Sesi azaltmak, alçaltmak; 2. Gözü biraz kapamak
häsiyet (hä:siyet)	Özellik	haysiyet	Değer, saygınlık, itibar
hâzir (hâ:zir)	Şimdi	hazır	Bir işi yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan
hemle	Tehdit, gözdağı	hamle	İleri atılma, atılım
kâdi (kâ:di)	Kabak	kedi	Kedi
kâsele- (kâ:sele-)	Kavunu ya da karpuzu parçalara bölmek	kesele-	Kir çıkarmak için vücudu kese ile ovma
maşgala	1. Aile; 2. Genç kız; 3. Genç kadın	meşgale	Uğraşı
mâşe (mä:şe)	Horoz	meşe	Kerestesi dayanıklı bir orman ağacı
musapır (musa:pır)	1. Yabancı 2. mec. Zavallı, biçare, yoksul	misafir	Konuk
nâhoş (nä:hoş)	Sağlıksız, hasta	nahış	Hoş olmayan
sala (sala:)	Öğüt, nasihat	sela	Müslümanları bayram veya cuma namazına çağırma, bazı yerlerde cenaze için kılınacak namazı haber vermek amacıyla minarelerde okunan dua
sövda	Ticaret	sevda	Güçlü sevgi, aşk

2.2. Eşsesli Sözcüklerde Yalancı Eşdeğerlik:

Her iki lehçede ya da sadece Türkmen Türkçesinde eşsesli sözcüklerin en az birinin anlamının farklı olması ile ortaya çıkan yalancı eşdeğerlere de rastlanmaktadır*.

* Farklı anlamlar *eğik* olarak yazılmıştır.

Tablo 5: Eşesli Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
arı	I. Arı II. <i>İki saplı testere</i>	arı	I. Temiz, saf, halis II. Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek
bal	I. Bal II. <i>Balo</i> III. <i>Derece</i>	bal	Bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdukları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde
burun	I. Burun II. <i>-den önce</i>	burun	Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı
ciğer	I. Karaciğer II. <i>Akçaağaç</i>	ciğer	Akciğerlerle karaciğerin ortak adı
çırp-	I. <i>Ucundan, yukarisından kesmek</i> II. 1. <i>Durulamak</i> ; 2. <i>çırpmak</i>	çırp-	Halı, kilim vb. şeyleri hızla ve kesik kesik silkelemek
ders	I. Ders II. <i>Gübre</i>	ders	Öğretmenin öğrenciye belirli bir sürede verdiği bilgi
gür	I. Gür, yoğun II. <i>Sohbet, konuşma</i>	gür	Bol ve güçlü olarak çıkan veya fişkıran
haklı	I. Haklı II. <i>Ücretli, maaşlı</i>	haklı	1. Hakka uygun, doğru, yerinde; 2. Davası, iddiası, düşüncesi veya davranışı doğru ve adalete uygun olan (kimse)
kekeç	I. <i>İbik</i> II. <i>Kekeme</i>	kekeç	Kekeme
kök	I. Kök II. <i>Şen, neşeli</i>	kök	Bitkileri toprağa bağlayan ve onların, topraktaki besi maddelerini emmesine yarayan kısmı
ör- (ö:r-)	I. Örmek II. 1. <i>Bitmek, göğermek</i> ; 2. <i>Dökmek, meydana çıkmak</i> ; 3. <i>Tüy çıkmak</i> ; 4. <i>Ayağa kalkmak</i>	ör-	İplik, yün, tel, saz vb.ni birbirine dolayarak veya geçirerek işlemek veya tezgâhta dokumak
yak-	I. Yakmak II. <i>Su vermek</i> III. <i>Beğenmek, hoşuna gitmek</i>	yak-	I. Kına, yakı vb.ni koymak, sürmek II. Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak

Türkmen Türkçesindeki eşesli sözcüklerin önemli bir bölümü ses değişimleri sonucu oluşmuştur:

Tablo 6: Ses Değişimiyle Eşesli Olmuş Sözcükler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
biz (bi:z)	I. Biz II. <i>Bez</i>	biz	I. Birinci çokluk şahıs zamiri II. Katı bir şeyi dikerken iğne geçirecek yeri delmek için kullanılan, çelikten yapılmış, sivri uçlu ve ağaç saplı araç, tığ
köpük	I. Köpük II. <i>Kapik, kuruş</i>	köpük	Sabun, deterjan vb.nin suda erimesinden oluşan beyaz kabarcık

marka	I.Marka II. <i>Alman para birimi mark</i>	marka	1. Resim veya harfle yapılan işaret; 2. Bilet, para yerine kullanılan metal veya başka şeyden parça
seç-	I. <i>Dağıtmak, yaymak, saçmak</i> II. Seçmek, ayırmak	seç-	1. Benzerleri arasında hoş gideni seçip almak veya yararlanmak için ayırmak; 2. Birine oy vererek bir göreve getirmek
sız-	I. 1. <i>Duyumsamak, hissetmek;</i> 2. <i>Sezmek</i> II. Sızmak, akmak	sız-	1. İnce aralıklardan veya gözeneklerden az miktarda ve belli olmadan yavaş yavaş akmak, çıkmak 2. Gizli tutulan haber, sır vb. şeyler duyulmak, yayılmak

2.3. Çok Anımlı Sözcüklerde Yalancı Eşdeğerlik:

Türkmen Türkçesindeki birçok sözcüğün bir anlamı Türkiye Türkçesindeki karşılığının anlamıyla denk düşüyorsa da diğer anlam ya da anlamlarının farklı olduğu görülmektedir. Mesela *çalış-* ve *golsuz*, “yarım yalancı eşdeğerler”dendir (Uğurlu 2004: 23). Aşağıdaki cümlelerde ilki “değişmek, değiştirmek”, ikincisi “imzasız” anlamıyla kullanılmıştır:

Ayna yaşıl kürtesini bogaz düyâ çalışdı. “Ayna yeşil üstlüğünü gebe deveyle değişti.” (TDS: 738)

Aytgula töhmet edip, golsuz hatlar yazdılar. “Aytgul’a iftira atıp imzasız mektup yazdılar.” (TDS: 178)

Tablo 7: Yarım Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
aban- (a:ban-)	1. <i>Meyletmek, eğilmek;</i> 2. <i>Sarkmak, asılı durmak.</i>	aban-	Eğilerek bir şeyin, bir kimsenin üzerine kapanmak
ayır-	1. <i>Ayırmak;</i> 2. <i>Kaldırmak</i> 3. <i>Kesmek, doğramak;</i> 4. <i>Çıkarmak</i>	ayır-	1. Bölmek; 2. Bir bütünden bir parçayı herhangi bir amaçla bir tarafa koymak, saklamak
ayna	1. <i>Cam;</i> 2. <i>Ayna;</i> 3. <i>Pencere</i>	ayna	Işığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam, gözğü
baba	1. <i>Büyükbaba, dede</i> (anne trf.); 2. Yaşlı ihtiyar adam; 3. Yaşlı adamlara seslenme adı	baba	Çocuğu olan erkek, peder
bur-	1. <i>Burmak, çevirmek;</i> 2. <i>Kapamak;</i> 3. <i>Konuyu değiştirmek</i>	bur-	Bir şeyi iki ucundan tutup ekseni etrafında ters yönlere çevirerek bükme
cansız	1. <i>Cansız;</i> 2. <i>mec. Casus, ajan</i>	cansız	Canını yitirmiş, ölmüş
çağ	1. <i>Vakit, dönem;</i> 2. <i>İyi, hoş</i>	çağ	Zaman dilimi, vakit
çalış-	1. <i>Değişmek, değiştirmek;</i> 2. <i>Çalışmak, çabalamak</i>	çalış-	Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak
dak-	1. <i>Dikmek;</i> 2. <i>Yüklemek;</i> 3. <i>Takmak, bağlamak;</i> 4. <i>Kocaya vermek</i>	tak-	Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek
dem	1. <i>Soluk, nefes;</i> 2. <i>Hava, gaz</i>	dem	1. <i>Çayın, tavi;</i> 2. <i>Soluk, nefes</i>
döv-	1. <i>Kırmak;</i> 2. <i>Kırmak,</i> <i>kesmek;</i> 3. <i>Doğramak;</i> 4. <i>Dövmek</i>	döv-	1. <i>Tokat, yumruk, tekme</i> <i>vurarak canını acıtmak;</i> 2. <i>Ezmek</i>
golsuz	1. <i>Kolu olmayan;</i> 2. <i>İmzasız</i>	kolsuz	Kolu olmayan

hünär	1. <i>Bilim, sanat, teknik vb. farklı dallarda yapılan iş, meslek</i> ; 2. Hüner	hüner	Beceri isteyen ustalık, beceriklilik
kükürt	1. <i>Kükürt</i> ; 2. Kibrit	kükürt	Doğada saf veya başka cisimlerle birleşik olarak bulunan, sarı renkli element
mülk	1. Mülk, mal, servet, varlık; 2. <i>Çiftlik, malikâne, yurtluk</i>	mülk	Ev, dükkân, arazi vb. taşınmaz mal
ok	1. Ok; 2. <i>Kurşun</i>	ok	Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk
oñar-	1. Onarmak, düzeltmek, tamir etmek; 2. <i>Başarmak</i>	onar-	Tamir etmek
öç (ö:ç)	1. Öç, intikam duygusu; 2. <i>Düşman</i>	öç	Kötü bir davranış veya sözü cezalandırmak için kötülükle karşılık verme isteği ve işi, intikam
uçurım	1. <i>Yeni uçmaya başlayan yavru kuş</i> ; 2. Uçurum	uçurum	Deniz, göl, ırmak vb. su kıyılarında veya karada dik yer, yar

2.4. Türkiye Türkçesinde İşletme Eki Almış Yapılara Benzeyen Sözcükler:

Türkmen Türkçesindeki bazı sözcükler ise Türkiye Türkçesinde işletme (çekim) eki almış yapılara benzemektedir. Bu sözcüklerin önemli bir kısmının ses yapısı söyleyiş özelliklerinin yazıya geçirilmesinden dolayı değişmiştir. Bu tip sözcüklerin bir kısmının kökü Türkiye Türkçesindeki karşılığıyla aynıyken bir kısmı tamamen farklı bir köke sahiptir; ancak bu sözcükler, aşağıdaki örnek cümlelerde de görüldüğü gibi, kök halindeyken ya da aldıkları eklerle Türkiye Türkçesinde işletme veya sıfat-fiil eki almış sözcüklerle aynı ses dizgesine sahip olmuşlardır. Bunlardan birkaçının cümle içindeki kullanımları şu şekilde gösterilebilir:

Ol almanı beyi ağacına sapdı. “O, elmayı ayva ağacına aşladı.” (TDS: 85)

Dursun ayratın ovadan gızdı. “Dursun, özellikle güzel bir kızdı.” (TDS: 477)

Ol, çıkamı Aşırımrat bilen maslahat etdi. “O, yeğeni Aşırımrat ile sohbet etti.” (TDS: 758)

Anlam bakımından tamamen farklı ve sözlükte madde başı olan aşağıdaki sözcükler de yalancı eşdeğer olarak değerlendirilmelidir:

Tablo 8: İşletme Eki Almış Yapılara Benzeyen Yalancı Eşdeğerler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
agza (agza:)	1. Organ 2. Öge 3. Üye		ağız+a
aram (a:ram)	I. Orta, ılımlı II. Sessizlik, huzur		ara+m
arkan (arka:n)	Arkası üstü		arka+n
assa	Yavaş, yavaşça		as-sa
avı (a:vi)	Zehir		av+ı
beyi	Ayva		bey+i
bilen	İle		bil-en
çakan	Mavimsi		çak-an

çeker	Çekmece		çek-er
çıkan	Yeğen		çık-an
dalan	Veranda, teras		dal-an
dayım	Daima, her zaman		dayı+m
durmuş	Hayat		dur-muş
etmiş	Suç, kabahat		et-miş
kasam	Yemin, ant		kasa+m
ovadan	Güzel, hoş		ova+dan

2.5. Aynı Ses Dizgesine Sahip Farklı Anlamalı Sözcükler:

Yukarıda listelenen yapılar dışında her iki lehçede de tıpatıp aynı ses dizgesine sahip olmasına rağmen farklı anlama gelen yalancı eşdeğerler bulunmaktadır. Aşağıdaki cümlelerde görüldüğü gibi bu sözcükler gösterenlerine göre anlamlandırıldığında tamamen yanlış bir sonuca ulaşılabacaktır:

Bu alçak adam bizi gadır bilen garşı aldı. “Bu munis adam bizi saygıyla karşıladı.” (TDS: 40)

Türkmen halkınıñ aygıdı, islegi birdi. “Türkmen halkının cesareti ve amacı birdi.” (TDS: 29)

Kerim haniñ tussaga düşeniniñ ikinci günü, yüzi-gözi garalan bir adamını zıdana iteklediler-de, gapını daşından bekleddiler. “Kerim Han’ın tutsak düşmesinin ikinci günü yüzü gözü kararmış bir adamı zindana attılar ve kapıyı dışardan kilitlediler.” (TTS: 86)

Onı söymek bize gadımdan resim, Dessan bilen bezeyärdik daşını. “Onu sevmek bizde eskiden beri gelenek, Destan ile süslüyorduk dışını.” (TDS:564)

Sazlaşdırıp batlı çapak çaldılar. “Ritme uyup güçlü el çırptılar.” (TDS: 738)

Özi pilot keltəkçesinde galıp, içmegini onuñ üstüne yapdı. “Kendi pilot paltosuyla kalıp kürkünü onun üzerine örttü.” (TDS: 851)

Aynı ses dizgesine sahip tamamen farklı anlamalı sözcükler şunlardır:

Tablo 9: Aynı Ses Dizgesine Sahip Farklı Anlamalı Sözcükler

Türkmen Türkçesi		Türkiye Türkçesi	
alçak	Sokulgan, munis	alçak	1. Yerden uzaklığı az olan, yüksek karşıtı; 2. Aşağılık, soysuz, namert,
algı	Alacak	algı	Bir şeye dikkati yöneltmek o şeyin bilincine varma, idrak
alış-	1. Değiş tokuş etmek; 2. Danışmak	alış-	1. Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek; 2. Yadırgamaz duruma gelmek
avun-	Acı duymak, sızı duymak	avun-	Bir şeyle uğraşarak acısını unutmak, sıkıntılardan uzaklaşmak, teselli bulmak

aygıt	Yürekliik, cesaret, azim	aygıt	Birçok parçadan yapılmış alet, cihaz
 Baca	Bacanak	 Baca	Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan yol
 Bacak	Çimen, çimenlik	 Bacak	Vücudun kasıktan tabana kadar olan bölümü
 baldız	Görümce	 baldız	Erkeğe göre eşinin kız kardeşi
 basım	I. Vurgu II. Çabuk, hızlı	 basım	Basımcılık
 başlık	Başkan, kılavuz	 başlık	Genellikle başı korumak için giyilen şapka
 bayrak	Ödül, mükafat	 bayrak	Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş, sancak
 bekle-	1. Kilitlemek; 2. Kapatmak; 3. Duvar çekmek	 bekle-	1. Bir iş oluncaya, biri gelinceye değin bir yerde kalmak, durmak; 2. Ummak
 besle-	1. Süslemek, 2. Giydirmek; 3. Hazırlamak	 besle-	1. Yiyecek ve içeceğini sağlamak; 2. Yedirmek
 beze	Yılcancık	 beze	I. Yara veya çıban sebebiyle vücudun herhangi bir yerinde oluşan şişkinlik, gудde II. Hamur topağı gazı
 bitik	Yara izi	 bitik	Yorgunluk veya hastalıktan gücü kalmamış
 bükük	Kambur	 bükük	Bükülmüş, eğilmiş olan
 cadı	Büyücülük, sihirbazlık, büyü, sihir	 cadı	1. Geceleri dolaşarak insanlara kötülük ettiğine inanılan hortlak; 2. Kötülük yaparak başkalarına zarar veren kadın
 cet	Kavgalı olan, araları açık	 cet	Büyükbaba, ata
 çalgı	Tırpan	 çalgı	Müzik aleti, çalgı aleti, enstrüman
 çap	Basım, baskı	 çap	1. Cisimlerin genişliği; 2. Ölçü, ölçek
 çapak	Alkış	 çapak	Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaşan veya kuruyan akıntı
 çatı	1. Üç ayaklı sehpa; 2. Toplanan kuru ağaç dalları	 çatı	Bir yapının, bir evin damını kuran parçaların bütünü
 çavuş	Fısıltı	 çavuş	Bir işin veya işçilerin başında bulunan ve onları yöneten sorumlu kimse
 çirkin	Canhıraş, keskin, tiz, kaba (ses hak.)	 çirkin	Göze veya kulağa hoş gelmeyen, güzel karşıtı
 çit	Basma	 çit	Bağ, bahçe, bostan vb. yerlerin çevresine çalı, karnış, ağaç dalı gibi şeylerden çekilen duvar türü
 derya	1. Irmak, 2. mec. Aşırı kalabalık	 derya	Deniz
 diren-	Yaslanmak, abanmak	 diren-	Herhangi bir düşüncede, bir istekte veya bir durumda ayak diremek, inat etmek,
 dolama	Dolma	 dolama	1. Dolamak işi; 2. Giysilerin üstüne giyilen, önü açık bir tür üstlük; 3. Tırnak etrafındaki yumuşak bölümlerin, bazen de kemiğin iltihaplanmasından ileri gelen ağrılı şiş

düşle-	İşe ya da yolculuğa ara vermek	düşle-	Hayal etmek
düşün-	Anlamak, kavramak	düşün-	Aklından geçirmek, göz önüne getirmek
ece	Anne	ece	1. Kraliçe; 2. Güzel kadın
eda	1. Görgü, terbiye; 2. Yardım	eda	1. Davranış, tavır; 2. Naz, işve
ekle-	Geçindirmek, bakmak	ekle-	Bir şeyi ekle tamamlamak, ulamak, ilave etmek
emel	1. Kurnazlık, hilekarlık; 2. İş, meslek; 3. Suret, tarz usul	emel	Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek
epey	1. İri, heybetli; 2. Tumturaklı, cafcıflı	epey	Az denmeyecek kadar, oldukça, hayli
erek	1. Bir koyun türü; 2. Çift hörgüçlü deve	erek	Gerçekleştirmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç, gaye
ezber	Mahir, becerikli	ezber	Bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma
gezegen	Hovarda, çapkın	gezegen	Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, planet
gol	Çukurluk, engin yer	gol	Futbol, hentbol, hokey ve buz hokeyi maçlarında topun kaleye sokulmasıyla kazanılan sayı
görüm	Örnek	görüm	Görme işi
gözük-	Alışmak, öğrenmek	gözük-	Görünmek
gülle	Kurşun	gülle	Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken, günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi
hamal	Koç	hamal	Taşıyıcı
haşla-	Sık sık solumak, pofurdamak	haşla-	1. Bir şeyi kaynar suya daldırmak 2. Bir şeyi kaynar suda pişirmek.
hava	Evet	hava	Bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı
hayal	1. Çabuk olmayan, yavaş; 2. Ağır, gevşek	hayal	Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya
hayran	1. Hayret, şaşırma; 2. Birine ya da bir şeye kızıldığında söylenen uyarı sözü	hayran	Çok beğenen, hayranlık duyan (kimse)
hırsız	Edepsiz, fena, azgın, gaddar	hırsız	Başkasının malını çalan kimse
hırs	Ayı	hırs	Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku
hile	Pay, hisse, hak	hile	Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, ayak oyunu, alavere dalavere, desise, entrika
hocalık	1. Ekonomi; 2. Ev, hane	hocalık	Hoca olma durumu
ıçmek	Kürk (manto), kışlık palto	ıçmek	İçme işinin adı
inci	Yakın akrabaların çocuklarına armağan olarak verdiği küçük ev hayvanları	inci	İstiridye gibi bazı kabuklu deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi
irkil-	Uyuklamak, pineklemek	irkil-	Ürkerek geri çekilir gibi olmak
kekre	Pembe hardal	kekre	Tadı acımtırak, ekşimsi ve buruk olan
kelek	Boynuzsuz	kelek	1. Olgunlaşmamış ham kavun; 2. Kilsiz

köşk	Saray, şato	köşk	Bahçe içinde yapılmış süslü ev
külçe	Bir tür tereyağlı çörek	külçe	1. Eritilerek kalıba dökülmüş maden veya alaşım; 2. Yığın durumundaki nesnelere oluşturduğu küme
küme	Kulübe	küme	Birbirine benzer veya aynı cinsten olan şeylerin oluşturduğu bütün, takım, öbek, grup
küpe	Kompartıman	küpe	Kulak memelerine takılan süs eşyası
kürk	Kuluçka	kürk	Bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu
magazin	Mağaza, dükkan	magazin	Halkın çoğunluğunu ilgilendirecek, çeşitli konulardan söz eden, bol resimli yayın
mis	1. Bakır; 2. Kapsül	mis	Güzel
moral	Ahlak	ahlak	Bir insanın ruhsal gücü, manevi güç.
oh	Pişmanlık, kınama vb. duyguları belirtmekte kullanılan bir ünlem	oh	Sevinç, beğenme, hayranlık, rahatlama vb. duyguları belirten bir söz
pak	1. İçi boş; 2. mec. Sonuçsuz, yararsız	pak	Temiz
para	1. Rüşvet; 2. Parça	para	Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit
pasta	Macun, krem	pasta	İçine katılmış türlü maddelerle özel bir tat verilmiş, fırında veya başka bir yolla pişirilerek hazırlanmış bir tür hamur tatlısı
pişik	Kedi	pişik	Apiş arası, koltuk altı gibi tenin birbirine sürtünen yerlerinde ter, idrar veya dışkının yakmasıyla oluşan kızartı
pul	Para	pul	Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit
ray	1. Gönül; 2. Niyet, fikir	ray	Tren, tramvay vb. taşıtlarda tekerleklerin üzerinde hareket ettiği demirden yol
resim	Gelenek, görgü, öf, adet	resim	Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri
saçak	Sofra	saçak	Bazı giyim eşyalarında veya döşemeliklerde kumaş kenarlarına dikilen süslü iplikten püskül
saldır-	1. Yaptırmak, kurdurmak; 2. Bir şeyi başka bir şeyin içine yerleştirmek	saldır-	Bir kimseye veya bir şeye karşı saldırı yöneltmek, zarar verici bir davranışta bulunmak, hücum etmek
san	Sayı, adet, miktar	san	Bir kimsenin işi, mesleği veya toplum içindeki durumu ile ilgili olarak kullanılan ad, unvan, titr
sancak	Toplu iğne	sancak	Bayrak
sus-	Almak, çekmek	sus-	Konuşmasını kesmek
şarj	Karikatür	şarj	Yükleme
tap-	Bulmak	tap-	İlah olarak tanınan varlığa karşı inancını ve bağlılığını belirli

			kurallar çerçevesinde göstermek
uçma	1. Cennet; 2. mec. Çok güzel yer	uçma	Uçmak işi
üz-	I. 1. Bir şeyi koparmak, parçalamak; 2. Kesmek, kesilmek, dinmek II. Borcunu ödemek	üz-	Üzüntü vermek
yap-	1. Örtmek; 2. Kapamak; 3. Yiyecek hazırlamak, pişirmek; 4. Bitirmek, kapamak	yap-	Ortaya koymak, gerçekleştirmek

Sonuç:

Türkmen Türkçesinin sözlüğü taranarak elde edilen aynı ya da benzer gösterene ama farklı anlama sahip 514 (± 10), anlamlarından biri aynı olup diğer anlamları farklı olan 54 (± 10) sözcük tespit edilmiştir. Sözcüklerin 99'u fiil, geri kalan 469'u isim ya da isim soyludur. Bu çalışmayla Türkmen Türkçesinden aktarma yaparken yanlışlığa düşürebilecek 568 sözcük belirlenmiştir.

Yalancı eşdeğer olarak sınıflandırılan sözcüklerin birçoğunun ses değişimi sonucu Türkiye Türkçesindeki farklı anlamlı bir sözcüğe benzediği tespit edilmiştir: adi > adı, kar > gar, baki > bakı gibi.

Çalışmamızda yalancı eşdeğerler şu şekilde tasnif edilmiştir:

1. Türkmen Türkçesinin Farklı Ses Özellikleri Dolayısıyla Ortaya Çıkan Yalancı Eşdeğerler

1.1. Asli Uzun Ünlülü Sözcükler

1.2. Diğer Lehçe Gruplarının Etkisi Sonucu Kullanılan Sözcükler

1.3. Türkmen Türkçesinin Yazım Kuralları Dolayısıyla Yanlış Değerlendirilen Sözcükler

1.4. Ses Değişimine Uğramış Alıntı Sözcükler

1.5. Türkiye Türkçesinde de Benzer Göstereni Olan Farklı Anlamdaki Sözcükler

2. Eşsesli Sözcüklerde Yalancı Eşdeğerlik

3. Çok Anamlı Sözcüklerde Yalancı Eşdeğerlik

4. Türkiye Türkçesindeki İşletme Eki Almış Yapılara Benzeyen Sözcükler

5. Aynı Ses Dizgesine Sahip Farklı Anamlı Sözcükler

Yalancı eşdeğerlerin bütün lehçeler için tespit edilmesi ve bunların sözlük hâline getirilmesi lehçeler arası aktarma çalışmalarında yanlış değerlendirmelerin ve karşılıklı iletişim durumlarında yanlış anlamaların önlenmesi bakımından faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- AKSAN, D. (2006). *Anlambilim*. Ankara: Engin Yay.
- ARNAZAROV, S. (2008). Türkmen ve Türkiye Türkçesinde Bazı Ortak Fiillerde Yalancı Eşdeğerlik. *Gazi Türkiyat*, 3, 31-49.
- ERGÖNENÇ AKBABA, D. (2007). Nogay Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Arasındaki Yalancı Eşdeğerler. *Bilig Dergisi*, 42, 151-176.
- ERSOY, F. (2007). Çuvaş Türkçesi ve Türkiye Türkçesinde Yalancı Eş Değerler. *Türkbilig*, 14, 60-68.
- KARA, M. (2009). Lehçeler Arası Aktarmalarda Temel Sorunlar. *Turkish Studies*, 4/4, 1056-1082.
- (2012). *Türkmen Türkçesi Grameri*. İstanbul: Etkileşim Yay.
- KIRAN, Z. ve EZİLER KIRAN, A. (2002). *Dilbilime Giriş*. Ankara: Seçkin Yay.
- RESULOV, A. (1995). Akraba Diller ve “Yalancı Eş Değerler” Sorunu. *Türk Dili*, 524, 916-924.
- UĞURLU, M. (2004) Türk Lehçeleri Arasında Kelime Eşdeğerliği. *Bilig Dergisi*, Bahar-29, 19-28.